

Na podlagi četrtega odstavka 9. člena in drugega odstavka 10. člena Zakona o hrani (Uradni list RS, št. 100/25) ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izdaja

PRAVILNIK

o kakovosti in označevanju sadnih sokov in nekaterih podobnih proizvodov namenjenih za prehrano ljudi

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina)

Ta pravilnik določa minimalno kakovost in označevanje sadnih sokov in nekaterih podobnih proizvodov (v nadaljnjem besedilu: proizvod), namenjenih prehrani ljudi, v skladu z Direktivo Sveta 2001/112/ES z dne 20. decembra 2001 o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi (UL L št. 10 z dne 12. 1. 2002, str. 58), zadnjič spremenjeno z Direktivo (EU) 2024/1438 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi direktiv Sveta 2001/110/ES o medu, 2001/112/ES o sadnih sokovih in nekaterih podobnih proizvodih, namenjenih za prehrano ljudi, 2001/113/ES o sadnih džemih, želejih, marmeladah in sladkani kostanjevi kaši, namenjeni za prehrano ljudi, ter 2001/114/ES o nekaterih vrstah delno ali v celoti dehidriranega konzerviranega mleka za prehrano ljudi (UL L št. 2024/1438 z dne 24. 5. 2024); (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2001/112/ES).

II. SUROVINE

2. člen

(sadje)

(1) Sadje so vse vrste sadja, vključno s paradižnikom.

(2) Sadje mora biti zdravo, primerno zrelo, sveže ali konzervirano s fizikalnimi postopki ali obdelavami, vključno z obdelavo po pobiranju pridelka.

3. člen

(sadna kaša)

Sadna kaša je izdelek, ki lahko fermentira, a ni fermentiran, pridobljen z ustreznimi fizikalnimi postopki, kot so pasiranje, drobljenje ali mletje užitnega dela sadja, celega ali olupljenega, ne da bi odvzeli sok.

4. člen

(zgoščena sadna kaša)

Zgoščena sadna kaša je izdelek, pridobljen iz sadne kaše, ki se ji s fizikalnimi postopki odvzame določen delež vsebovane vode. Zgoščeni sadni kaši se lahko povrne aroma, ki se pridobi z

ustreznimi fizikalnimi postopki, kot je opredeljeno v 16. členu tega pravilnika, pri čemer se mora v celoti pridobiti iz iste vrste sadja.

5. člen

(arome)

Ne gleda na predpise, ki urejajo arome in nekatere sestavine živil z aromatičnimi lastnostmi za uporabo v in na živilih, se arome za povrnitev pridobijo med predelovanjem sadja z uporabo ustreznih fizikalnih postopkov. Ti fizikalni postopki se lahko uporabijo za to, da se obdrži, ohrani ali stabilizira kakovost arome ter vključujejo zlasti stiskanje, ekstrakcijo, destilacijo, filtracijo, adsorpcijo, izhlapevanje, razstavljanje in zgoščevanje. Aroma se pridobi iz užitnega dela sadja, lahko pa je tudi hladno stiskano olje iz lupine citrusov in komponent iz pešk.

6. člen

(sladkorji)

Sladkorji za proizvodnjo sadnih nektarjev so:

- fruktozni sirup;
- sladkorji, ki izvirajo iz sadja;
- sladkorji, opredeljeni v predpisu, ki ureja sladkorje, namenjene za prehrano ljudi;
- med kot je opredeljen v predpisu, ki ureja med.

7. člen

(pulpa ali sadne celice)

Pulpa ali sadne celice so izdelek, pridobljen iz užitnih delov sadja iste vrste, ne da bi odvzeli sok. Pri sadežih citrusov so pulpa ali sadne celice tudi mehurčki soka, pridobljenega iz mesnatega dela plodu.

III. VRSTE PROIZVODOV

8. člen

(sadni sok)

(1) Sadni sok je nefermentiran proizvod, pridobljen iz užitnega dela sadja, pridobljenega iz ene ali več vrst zdravega in zrelega sadja, svežega ali konzerviranega s hlajenjem ali zamrzovanjem, in ima barvo, aromo in okus, značilne za sok iz sadja, iz katerega je pridobljen.

(2) Aroma, sadna pulpa in sadne celice, pridobljene z ustreznimi fizikalnimi postopki iz iste vrste sadja, se lahko soku ponovno dodajo.

(3) V primeru citrusov mora biti sadni sok pridobljen samo iz mesnatega dela plodu. Sok iz limete pa se lahko pridobiva iz celega sadeža.

(4) Kadar se sok pridobi iz sadja s peškami, semeni in lupino, se deli ali sestavni deli pešk, semen in lupine ne uporabijo v soku. Ta določba se ne uporablja za primere, kadar delov ali sestavnih delov pešk, semen in lupine ni mogoče odstraniti z dobrimi proizvodnimi praksami.

(5) Pri proizvodnji sadnega soka je dovoljeno mešanje sadnega soka s sadno kašo.

9. člen

(sadni sok iz koncentrata)

(1) Sadni sok iz koncentrata je proizvod pridobljen iz rekonstituiranega zgoščenega sadnega soka, kakor je opredeljen v 10. členu tega pravilnika s pitno vodo, ki izpolnjuje merila iz Direktive (EU) 2020/2184 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (UL L št. 435 z dne 23. 12. 2020, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/371 z dne 23. januarja 2024 o dopolnitvi Direktive (EU) 2020/2184 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo harmoniziranih specifikacij za označevanje proizvodov, ki prihajajo v stik z vodo, namenjeno za prehrano ljudi (UL L št. 2024/371 z dne 23. 4. 2024); (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2020/2184/EU).

(2) Sadnemu soku iz koncentrata se lahko ponovno dodajo aroma, pulpa in sadne celice, ki se pridobijo z ustreznimi fizikalnimi postopki, pri čemer se morajo v celoti pridobiti iz iste vrste sadja.

(3) Delež topnih suhih snovi končnega izdelka mora doseči najmanjšo stopnjo Brix za rekonstituirani sok, kot je določeno v Prilogi V Direktive 2001/112/ES.

(4) Če je sok iz koncentrata izdelan iz sadja, ki ni navedeno v Prilogi V Direktive 2001/112/ES, je najmanjša stopnja Brix rekonstituiranega sadnega soka stopnja Brix soka, ki je bil pridobljen iz sadja pred izdelavo zgoščenega sadnega soka.

(5) Pri proizvodnji sadnega soka iz koncentrata je dovoljeno mešanje sadnega soka oziroma koncentrata s sadno kašo oziroma z zgoščeno sadno kašo.

10. člen

(zgoščeni sadni sok)

(1) Zgoščeni sadni sok je proizvod, pridobljen tako, da se sadnemu soku iz ene ali več vrst sadja fizično odvzame določen delež vsebovane vode. Če je izdelek namenjen neposredni potrošnji, je treba odvzeti najmanj 50 % vsebovane vode.

(2) Aroma, pulpa in sadne celice, pridobljene z ustreznimi fizikalnimi postopki iz iste vrste sadja, se lahko zgoščenemu sadnemu soku ponovno dodajo.

11. člen

(z vodo ekstrahirani sadni sok)

Z vodo ekstrahirani sadni sok je proizvod, pridobljen z difuzijo vode:

- iz mesnatega celega sadeža, katerega soka ni mogoče pridobiti z nobenim drugim fizikalnim postopkom, ali
- sušenega celega sadja.

12. člen

(sadni sok v prahu)

Sadni sok v prahu je dehidrirani sadni sok, pridobljen tako, da se sadnemu soku iz ene ali več vrst sadja s fizikalnimi postopki odvzame vsebovana voda.

13. člen

(sadni nektar)

(1) Sadni nektar je nefermentiran proizvod, ki je pridobljen z dodatkom vode, z ali brez dodajanja sladkorjev oziroma medu proizvodom iz 8., 9. ali 10. člena tega pravilnika, sadni kaši, zgoščeni sadni kaši oziroma mešanici teh izdelkov.

(2) Poleg zahtev iz prejšnjega odstavka mora sadni nektar izpolnjevati tudi zahteve iz Priloge IV Direktive 2001/112/ES.

(3) Pri proizvodnji sadnih nektarjev z nižjo energijsko vrednostjo se lahko sladkorje deloma ali v celoti nadomesti s sladili v skladu s predpisi, ki urejajo aditive za živila.

(4) Aroma, pulpa in sadne celice, pridobljene z ustreznimi fizikalnimi postopki iz iste vrste sadja, se lahko sadnemu nektarju ponovno dodajo.

14. člen

(sadni sok z manj sladkorja)

(1) Sadni sok z manj sladkorja je proizvod pridobljen iz sadnega soka iz prvega odstavka 8. člena tega pravilnika, kateremu je količina naravno prisotnih sladkorjev, s postopki iz 3. točke dela II Priloge I Direktive 2001/112/ES, zmanjšana za vsaj 30%.

(2) Sadni sok z manj sladkorja se lahko pridobi z mešanjem sadnega soka z manj sladkorja s sadnim sokom, sadno kašo ali obema.

15. člen

(sadni sok z manj sladkorja iz koncentrata)

Sadni sok z manj sladkorja iz koncentrata je proizvod:

– pridobljen iz sadnega soka iz koncentrata iz prvega odstavka 9. člena tega pravilnika, kateremu je količina naravno prisotnih sladkorjev, s postopki iz 3. točke dela II Priloge I Direktive 2001/112/ES, zmanjšana za vsaj 30 %, ali

– pridobljen z rekonstrukcijo zgoščenega sadnega soka z manj sladkorja iz 16. člena, s pitno vodo, ki izpolnjuje merila iz Direktive 2020/2148/EU..

16. člen

(zgoščeni sadni sok z manj sladkorja)

Zgoščeni sadni sok z manj sladkorja je proizvod:

– pridobljen iz zgoščenega sadnega soka iz prvega odstavka 10. člena tega pravilnika, kateremu je količina naravno prisotnih sladkorjev, s postopki iz 3. točke dela II Priloge I Direktive 2001/112/ES, zmanjšana za vsaj 30 %, ali

– pridobljen iz sadnega soka z manj sladkorja iz prvega odstavka 14. člena tega pravilnika, ki mu je s fizikalnimi postopki odvzet določen delež vsebovane vode.

(2) Če je proizvod iz druge alineje prejšnjega odstavka namenjen neposredni potrošnji, mu je treba odvzeti najmanj 50% vsebovane vode.

IV. DOVOLJENE SESTAVINE, OBDELAVE IN SNOVI

17. člen

(splošno)

(1) Pri pripravi sadnih sokov, sadnih kaš in sadnih nektarjev se uporabijo vrste sadja, ki ustrezajo botaničnemu imenu iz Priloge V Direktive 2001/112/ES, in so poimenovane s proizvodnim imenom za zadevno sadje ali s splošnim imenom za izdelek. Pri vrstah sadja, ki niso vključene v Prilogo V Direktive 2001/112/ES, se uporabi pravilno botanično ali splošno ime.

(2) Pri sadnem soku kot stopnja Brix velja stopnja Brix soka, ki je bil pridobljen iz sadja, in se ne spremeni, razen pri mešanju s sokom iz iste vrste sadja.

(3) Najmanjša stopnja Brix, določena v Prilogi V Direktive 2001/112/ES za rekonstituirani sadni sok in rekonstituirano sadno kašo, ne zajema topnih suhih snovi kakršnih koli dodanih neobveznih sestavin in aditivov.

18. člen

(dovoljene sestavine)

(1) Izdelkom iz 8. do 16. člena tega pravilnika se lahko dodajo samo naslednje sestavine:

- a) vitamini in minerali, kot je določeno z Uredbo (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom (UL L št. 404 z dne 30. 12. 2006, str. 26), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) št. 2025/2224 z dne 5. novembra 2025 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter Priloge II k Direktivi 2002/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede mononatrijeve soli L-5-metiltetrahidrofolne kisline kot vira folne kisline, ki se dodaja živilom, in kot vira folata, ki se uporablja pri proizvodnji prehranskih dopolnil (UL L št. 2025/2224 z dne 6. 11. 2025);
- b) aditivi za živila v skladu z Uredbo (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila (UL L št. 354 z dne 31. 12. 2008, str. 16), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2025/2084 z dne 17. oktobra 2025 o spremembi Uredbe (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede uporabe izvlečka Quillaia (E 999) in Uredbe Komisije (EU) št. 231/2012 glede specifikacij za izvleček Quillaia (E 999) (UL L št. 2025/2084 z dne 20. 10. 2025); (v nadaljnjem besedilu Uredba 1333/2008/ES), pri čemer sladila niso dovoljena pri proizvodnji proizvodov iz dela I Priloge I Direktive 2001/112/ES razen pri sadnih nektarjih;
- c) sadnemu soku, sadnemu soku iz koncentrata in zgoščenemu sadnemu soku, sadnemu soku z manj sladkorja, sadnemu soku z manj sladkorja iz koncentrata in zgoščenemu sadnemu soku z manj sladkorja se lahko ponovno dodajo aroma, pulpa in sadne celice, izločene med postopkom proizvodnje tega sadnega soka;
- č) grozdnemu soku se smejo ponovno dodati soli vinskih kislin;
- d) sadnim nektarjem se lahko dodajo:

- aroma, pulpa in sadne celice,
 - sladkorji oziroma med do 20% skupne teže končnih proizvodov iz dela I Priloge IV Direktive 2001/112/ES, do 15% skupne teže končnih proizvodov iz dela II Priloge IV Direktive 2001/112/ES, do 10% skupne teže končnih proizvodov iz III dela Priloge IV Direktive 2001/112/ES,
 - oziroma sladila.
- e) izdelkom iz točke (a), prve alinee točke (b), točke (c), druge alinee točke (e) in točke (h) Priloge III Direktive 2001/112/ES je dovoljeno dodati sladkor oziroma med;
- f) izdelkom iz 8. do 16. člena tega pravilnika je za uravnavanje kislosti dovoljeno dodajati limonin oziroma limetin sok ali zgoščen limonin oziroma limetin sok, in sicer do 3 g na liter soka, izražen kot brezvodna citronska kislina;
- g) sadnemu soku z manj sladkorja in sadnemu soku z manj sladkorja iz koncentrata je dovoljeno dodati vodo v obsegu, ki je nujno potreben za povrnitev vode, izgubljene zaradi postopka zmanjšanja vsebnosti sladkorjev;
- h) paradižnikovemu soku in paradižnikovemu soku iz zgoščenega paradižnikovega soka se lahko dodajo sol, začimbe in aromatična zelišča.

(2) Trditev, da sadnemu nektarju niso bili dodani sladkorji, in katera koli trditev z enakim pomenom za potrošnika je lahko navedena med označbami samo, kadar proizvod ne vsebuje nobenih dodanih mono- ali disaharidov ali katerih koli drugih živil, uporabljenih zaradi njihovih sladilnih lastnosti, vključno s sladili, kot so opredeljena v Uredbi 1333/2008/ES. Če se uporabi taka trditev, mora biti na označbi navedena tudi naslednja navedba: »vsebuje naravno prisotne sladkorje«.

19. člen

(dovoljene obdelave in snovi)

- (1) Pri proizvodnji proizvodov iz tega pravilnika so dovoljene naslednje obdelave:
- mehanski postopki ekstrakcije;
 - običajni fizikalni postopki, vključno z ekstrakcijo vode (difuzija) iz užitnega dela sadja, razen pri grozdju za proizvodnjo zgoščenih sadnih sokov, pod pogojem, da tako proizvedeni zgoščeni sadni sokovi ustrezajo zahtevam iz 10. člena tega pravilnika;
 - pri grozdnem soku, kjer je bilo grozdje obdelano z žveplovim dioksidom, je dovoljeno razžveplanje s fizikalnimi postopki, pod pogojem, da skupna količina SO₂ v končnem izdelku ne presega 10 mg/l;
 - pri sadnemu soku z manj sladkorja, sadnemu soku z manj sladkorja iz koncentrata in zgoščenemu sadnemu soku z manj sladkorja so dovoljeni le postopki za zmanjšanje količine naravno prisotnih sladkorjev v obsegu, v katerem ohranjajo vse druge bistvene fizikalne, kemijske, organoleptične in prehranske lastnosti povprečne vrste soka sadja, iz katerega so pridobljeni, in sicer membranska filtracija in fermentacija kvasa.
- (2) Pri proizvodnji proizvodov iz tega pravilnika so dovoljene naslednje snovi:
- a) encimski pripravki: pektinaze (za razgradnjo pektina), proteinaze (za razgradnjo proteinov) in amilaze (za razgradnjo škroba), ki izpolnjujejo zahteve iz predpisa, ki ureja encime za živila;
 - b) užitna želatina;

- c) tanini;
- č) silica sol;
- d) oglje;
- e) dušik;
- f) bentonit kot adsorpcijska glina;
- g) kemično inertna filtracijska sredstva in sredstva za pospeševanje sedimentacije (vključno s perlitom, diatomejsko zemljo, celulozo, netopnim poliamidom, polivinilpolipirrolidonom, polistirenom), ki so v skladu s predpisi, ki določajo materiale in izdelke, namenjene za stik z živali;
- h) kemično inertna sredstva za adsorpcijo, ki so v skladu s predpisi, ki določajo materiale in izdelke, namenjene za stik z živali, in se uporabljajo za znižanje vsebnosti limonoida in naringina v soku citrusov, ne da bi se znatno spremenila vsebnost limonoidnih glukozidov, kislin, sladkorjev (vključno z oligosaharidi) ali mineralov;
- i) rastlinske beljakovine iz pšenice, graha, krompirja ali sončničnih semen za bistrenje.

V. OZNAČEVANJE

20. člen

(splošno)

Proizvodi iz tega pravilnika morajo biti označeni s skladu s predpisom, ki ureja označevanje predpakiranih živil, in s tem predpisom.

21. člen

(pogoji za označevanje)

(1) Imena proizvodov, navedena v 8. do 16. členu tega pravilnika, se uporabljajo samo za proizvode iz navedenih členov in za njihovo poimenovanje v prometu. Imena določenih proizvodov se lahko nadomestijo s posebnimi poimenovanji, navedenimi v Prilogi III Direktive 2001/112/ES. Posebno poimenovanje iz dela II Priloge III Direktive 2001/112/ES, se sme uporabiti v enem ali več uradnih jezikih Evropske unije.

(2) Če je proizvod iz ene vrste sadja, se beseda »sadni« nadomesti z označbo, izpeljano iz vrste sadja.

(3) Pri proizvodih, proizvedenih iz dveh ali več vrst sadja, razen pri uporabi limoninega oziroma limetinega soka, pod pogoji, opredeljenimi v drugem odstavku 18. člena tega pravilnika, je ime proizvoda sestavljeno iz uporabljenih vrst sadja po padajočem vrstnem redu glede na volumsko vsebnost vključenih sadnih sokov ali kaše, kot je navedeno na seznamu sestavin. Pri proizvodih, proizvedenih iz treh ali več vrst sadja, se navedba o uporabljenih vrstah sadja lahko nadomesti z besedami »več vrst sadja« ali s podobnim besedilom ali z navedbo števila vrst uporabljenega sadja.

(4) Pri rekonstituciji proizvodov iz 9. člena tega pravilnika v njihovo prvotno stanje s pomočjo snovi, ki so za to nujno potrebne, na označbi ni treba navesti vseh sestavin, uporabljenih v ta namen.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek mora biti dodatek pulpe ali sadnih celic sadnemu soku v skladu s 18. členom tega pravilnika naveden na označbi.

(6) Ne glede na določbe predpisa, ki ureja označevanje živil, mora označba za mešanice sadnega soka, sadnega soka z manj sladkorja, sadnega soka iz koncentrata ali sadnega soka z manj sladkorja iz koncentrata in za sadni nektar, ki je pridobljen v celoti ali delno iz enega ali več zgoščenih proizvodov, vsebovati besedilo »iz zgoščenega(-nih) soka(-ov)« ali »delno iz zgoščenega(-nih) soka(-ov)«. Ta navedba mora biti v neposredni bližini imena proizvoda, dobro izstopati iz ozadja, zapisana z jasno vidnimi črkami.

(7) Pri sadnih nektarjih mora označba vsebovati najmanjšo vsebnost sadnega soka, sadne kaše ali mešanice teh sestavin s podatkom »sadni delež najmanj:... %«. Ta navedba mora biti v istem vidnem polju kot ime proizvoda.

(8) Navedba »sadni sokovi vsebujejo samo naravno prisotne sladkorje« se lahko navede na označbi v istem vidnem polju kot ime proizvodov iz 8., 9., 10., 11., 12., 14., 15., in 16. člena tega pravilnika.

(9) Če proizvod iz 13. člena tega pravilnika vsebuje samo naravno prisotne sladkorje, se na označbi v istem vidnem polju kot ime proizvoda, lahko navede »sadni sokovi vsebujejo samo naravno prisotne sladkorje«.

22. člen

(označevanje zgoščenega sadnega soka)

Označba zgoščenega sadnega soka, ki ni namenjen končnemu potrošniku, mora vsebovati podatke o prisotnosti in količini dodanega limoninega soka, limetinega soka ali snovi za nakisanje v skladu s predpisi, ki urejajo aditive za živila. Ta podatek mora biti naveden na embalaži, na etiketi na embalaži ali v spremnem dokumentu.

V. PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

23. člen

(prehodna določba)

Proizvodi, ki so dani na trg ali označeni pred 14. junijem 2026 v skladu s Pravilnikom o kakovosti sadnih sokov in nekaterih podobnih izdelkov (Uradni list RS, št. 89/13, 26/14 – ZKme-1B in 100/25 – ZHra), so lahko v prometu do porabe zalog.

24. člen

(prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati Pravilnik o kakovosti sadnih sokov in nekaterih podobnih izdelkov (Uradni list RS, št. 89/13, 26/14 – ZKme-1B in 100/25 – ZHra).

25. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati 14. junija 2026.

Ljubljana, dne 5. februarja 2026

EVA 2026-2330-0021

Mateja Čalušič

ministrica

za kmetijstvo, gozdarstvo, in prehrano